

RENATA BADOWIEC

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

e-mail: r.bad@onet.pl

„Aktualna Problematyka Składek na Ubezpieczenia Społeczne”.

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Toruń 20 stycznia 2017 r.

„Current Issues of National Insurance Contributions”.

Report from the national scientific conference, Toruń, 20 January 2017

W dniu 20 stycznia 2017 r. na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zatytułowana „Aktualna Problematyka Składek na Ubezpieczenia Społeczne”. Organizatorami spotkania byli przedstawiciele Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Wygłoszone podczas konferencji referaty można podzielić na trzy grupy. Do pierwszej zaliczyć należy panel wspólny dla wszystkich uczestników konferencji, podczas którego poruszone zostały ważne problemy dla aktualnego stanu prawnego z zakresu ubezpieczeń społecznych. Panel naukowo-praktyczny ujęty został w drugiej części konferencji, natomiast w trzeciej swoje indywidualne badania prezentowali młodzi przedstawiciele nauki - studenci oraz doktoranci.

Pierwszy referat w części wspólnej dla wszystkich uczestników zatytułowany „Oskładkowanie umów zlecenia ze studentami” wygłosili dr Damian Walczak oraz dr Sylwia Pieńkowska-Kamieniecka. Dotyczył on problemu zatrudnienia studentów oraz formy tego zatrudnienia – czy jest to umowa zlecenia, czy też inna forma (ze względu na często różne postanowienia takich umów dotyczące np. odpowiedzialności majątkowej albo godzin wykonywanej pracy). Kolejne wystąpienie dotyczyło decyzji “składkowych” ZUS oraz stosowania kodeksu postępowania administracyjnego. Kwestią tą zajął się dr Tomasz Brzezicki. W swoim referacie prelegent wskazał m.in., że w art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mowa jest o Zakładzie, który wydaje decyzje, natomiast

w art. 19 § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji to dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest organem egzekucyjnym, co świadczy o rozbieżności w stosowaniu wyżej wskazanych pojęć. Ponadto poruszył on kwestię doręczeń decyzji, do których stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W toku wywodu prelegent sformułował pytanie, czy sąd powszechny powinien stosować przepisy kodeksu postępowania administracyjnego czy też kodeksu postępowania cywilnego. W kolejnym wystąpieniu dr hab. Jacek Wantoch-Rekowski oraz mgr Robert Kwaśniewski przedstawili, w świetle decyzji interpretacyjnych ZUS, problematykę pełnienia funkcji członka zarządu spółki na podstawie powołania uchwałą zgromadzenia wspólników i podlegania w tej kwestii ubezpieczeniom społecznym. Prelegenci wskazali, iż powołanie prowadzi do nawiązania stosunku organizacyjnego, a następnie może zostać zawarty stosunek obligacyjny, nie prowadzi natomiast do automatycznego powstania stosunku pracy czy innego stosunku cywilnoprawnego.

Podczas drugiej części konferencji, w panelu naukowo-praktycznym, poruszone zostały kwestie składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników zatrudnionych w Polsce i wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w innym państwie członkowskim UE, problematyka składek na ubezpieczenia społeczne w kontekście zasad ustalania ustawodawstwa właściwego w zakresie zabezpieczenia społecznego dla osób świadczących pracę na terytorium Unii Europejskiej oraz zatrudnienia pracownika w podmiocie zagranicznym bez oddziału w Polsce.

Część trzecią konferencji otworzyły Joanna Christiani i Michalina Zawadzka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu wystąpieniem pt. „Świadomość studentów w zakresie ubezpieczeń społecznych a skłonność do oszczędzania na cele emerytalne – analiza badania ankietowego”. Referentki na podstawie przeprowadzonej ankiety wskazały, iż studenci wykazują niską skłonność do oszczędzania na emeryturę, natomiast sam zmysł do oszczędzania częściej pojawia się u mężczyzn niż u kobiet. Gdy chodzi o przyczyny niskiego zainteresowania tematem emerytur oraz oszczędzania na nie, studenci stwierdzili, iż jest to dla nich zbyt odległy temat, a także nie posiadają oni wystarczających środków umożliwiających odkładanie ich na emeryturę. Kolejne wystąpienie dotyczyło problematyki płacenia składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne przez osoby nieaktywne zawodowo. Prelegentka – Anna Kłudkowska – wskazała, iż osoby nieaktywne zawodowo, które uzyskały status osoby bezrobotnej, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, jeżeli nie zostały objęte innym ubezpieczeniem (prawo to jednak trwa przez trzydzieści miesięcy od ustania stosunku pracy). Kolejnym poruszonym tematem były

ubezpieczenia wypadkowe studenta poniżej 26. roku życia wykonującego umowę zlecenia. Problematykę tę wyjaśniła przedstawicielka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Zuzanna Szymańska. Generalną konkluzją w tej kwestii było stwierdzenie, iż studenci nie są objęci żadną ochroną, tak więc mają możliwość otrzymania odszkodowania jedynie na drodze cywilnej (na podstawie art. 415 albo 435 kodeksu cywilnego). Kolejny referat pt. „Problematyka podlegania ubezpieczeniom społecznym w przypadku podjęcia zatrudnienia przez kobietę w ciąży lub założenia przez ciężarną działalności gospodarczej” przedstawiła reprezentantka Uniwersytetu w Białymstoku – mgr Agnieszka Langowska. Prelegentka w bardzo przystępny sposób wyjaśniła studentom drogę otrzymania zasiłku chorobowego albo macierzyńskiego przez kobietę w ciąży. W swoim wystąpieniu przedstawiła również przykłady z praktyki, które stanowiły podsumowanie referatu. Następne wystąpienie, przedstawicielki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – Julii Kwiatkowskiej, dotyczyło kwestii konieczności dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego w Polsce. Prelegentka zwróciła uwagę na niepewną sytuację FUS (ze względu na wyższą wartość wydatków od wpływów) oraz fakt, iż Fundusz pracuje cały czas na deficycie. Ponadto autorka wskazała, że wszelkie deficyty w FUS pokrywane są ze środków pochodzących z budżetu państwa. Poruszony został także temat III filaru (IKE i IKZE) – wykazano, iż w Polsce korzystanie z tego rozwiązania jest mało rozpowszechnione (istnieje bowiem mało pracowniczych programów emerytalnych, jednak liczba zgromadzonych na nich środków jest znacznie większa w porównaniu do innych rozwiązań).

Podczas konferencji zostały poruszone także inne, niezwykle istotne zagadnienia, które dotyczyły m. in. przedawnienia należności z tytułu składek, problematyki podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w sprawach z odwołań od decyzji zasiłkowych, bazowego systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce czy też zasadzie podlegania ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Wystąpieniom referentów towarzyszyła ożywiona dyskusja. Szczególnym zainteresowaniem w części pierwszej konferencji cieszył się temat poruszony przez dr. Tomasza Brzezickiego. Natomiast podczas drugiego panelu studenci w szczególności poddali pod dyskusję wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez Joannę Christiani oraz Michalinę Zawadzką. Podczas konferencji wyrażono chęć współtworzenia kolejnej odsłony „Aktualnej Problematyki Składek na Ubezpieczenia Społeczne”.